

Poskytování informací státními firmami a podniky

Projekt Otevřené společnosti, o.p.s.

23. 2. 2016

Cíle výzkumu, zaměření

Koho jsme se ptali

- Státních firem a podniků:
- 40 a.s.
- 17 s.p.
- 4 s.r.o.

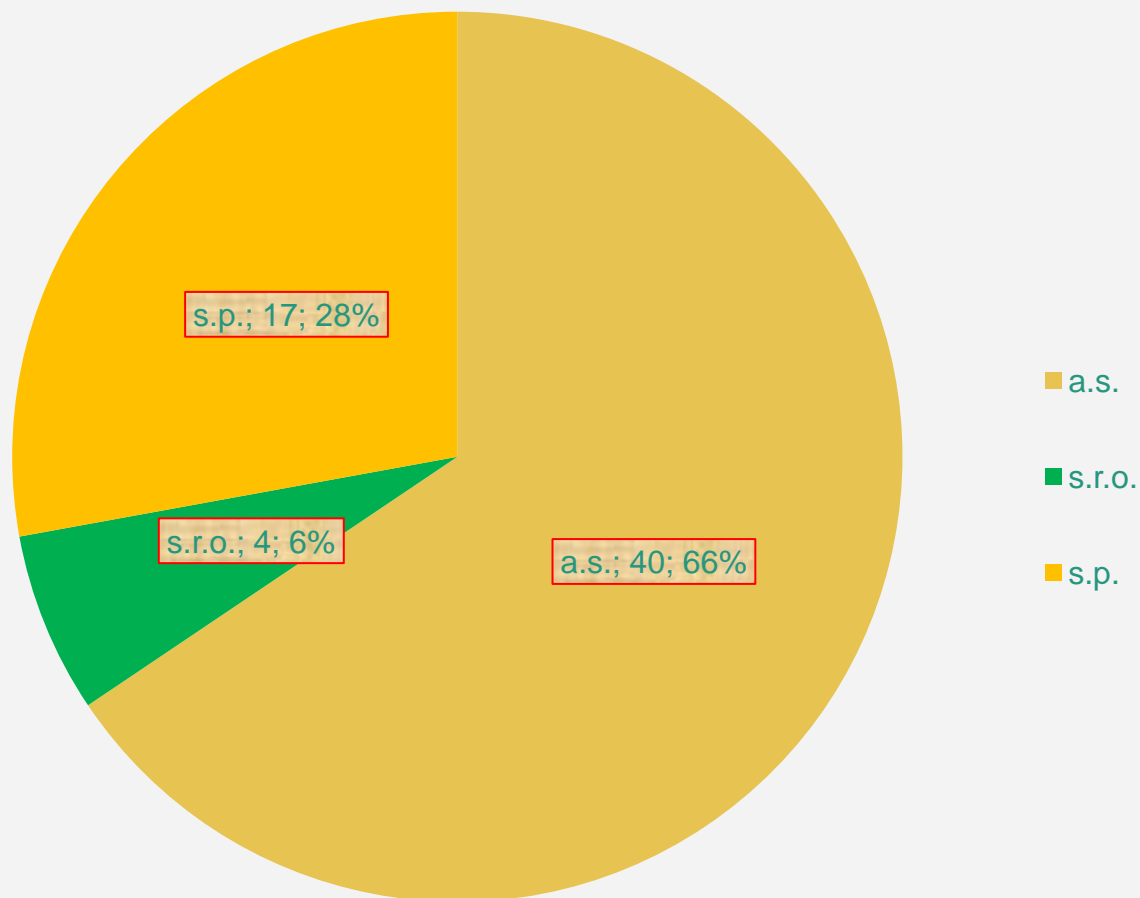
Co jsme zjišťovali

- Jak jsou firmy ochotné poskytovat informace podle Infozákona na složitější dotaz týkající se platů v anonymizované podobě.

**Dotazované firmy
a podniky**

23. 2. 2016

Oslovené firmy

Mají firmy poskytovat informace?

- Podle § 2 Povinnost poskytovat informace (1)
Povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a **veřejné instituce**.
- ÚS: J. H. proti státnímu podniku Letiště Praha (sp. zn. I. ÚS 260/06).
- Ústavní soud se zabýval relevantními hledisky pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou a definoval pět obecných kritérií, podle nichž lze posuzovat přítomnost veřejného prvku v jakékoliv instituci. Důležité pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, jsou **převažující znaky**.

5 kritérií

- a) způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu)
- b) hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli)
- c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli)
- d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce
- e) veřejný nebo soukromý účel instituce

Další judikáty

- NSS: V. J. proti Statutárnímu městu Hradec Králové a FC Hradec Králové, a.s. (sp. zn. 8 As 57/2006).
- NSS: V havarijní zóně jaderné elektrárny Temelín, o.s. proti ČEZ, a.s. (sp. zn. 2 Ans 4/2009).
- NSS: ATALIAN CZ s.r.o. proti Dopravnímu podniku hl. m. Prahy, akciové společnosti (sp. zn. 1 As 114/2011).
- NSS: Forum Energy s.r.o. proti Teplárnám České Budějovice, a.s. (sp. zn. 9 As 60/2012).
- NSS: Ing. P. Č. proti Liberecké IS, a.s. (sp. zn. 5 As 75/2013).
- NSS: A. D. proti státnímu podniku Povodí Odry (sp. zn. 9 As 56/2014).

Proč ne/poskytovat

Proč poskytovat

- Prevence korupce - dohled nad hospodařením ze strany občanů
- V ČR neexistuje zvláštní úprava „vyvádění“ veřejného majetku do obchodních společností
- Není možné připustit, aby se pouhým „přejmenováním“ veřejný majetek ztratil z veřejné kontroly
- Tyto veřejné instituce nejsou „soukromými firmami“ – vznikly vždy veřejnoprávním úkonem veřejné moci (rozhodnutí státu, obce, kraje)
- Možnosti zajímavých statistických srovnání dat státních firem a podniků

- Kompenzace výhod, které státním firmám a podnikům plynou ze spojení se státem

Účel veřejných institucí

Podle § 9 zákona o obcích mohou obce zakládat právnické osoby pouze k plnění svých úkolů.

K tomu Nejvyšší správní soud uvedl:

„činnost obce by měla být spojena vždy s uspokojováním veřejných zájmů a s plněním úkolů obce.“

Bez veřejné kontroly to nelze zajistit.

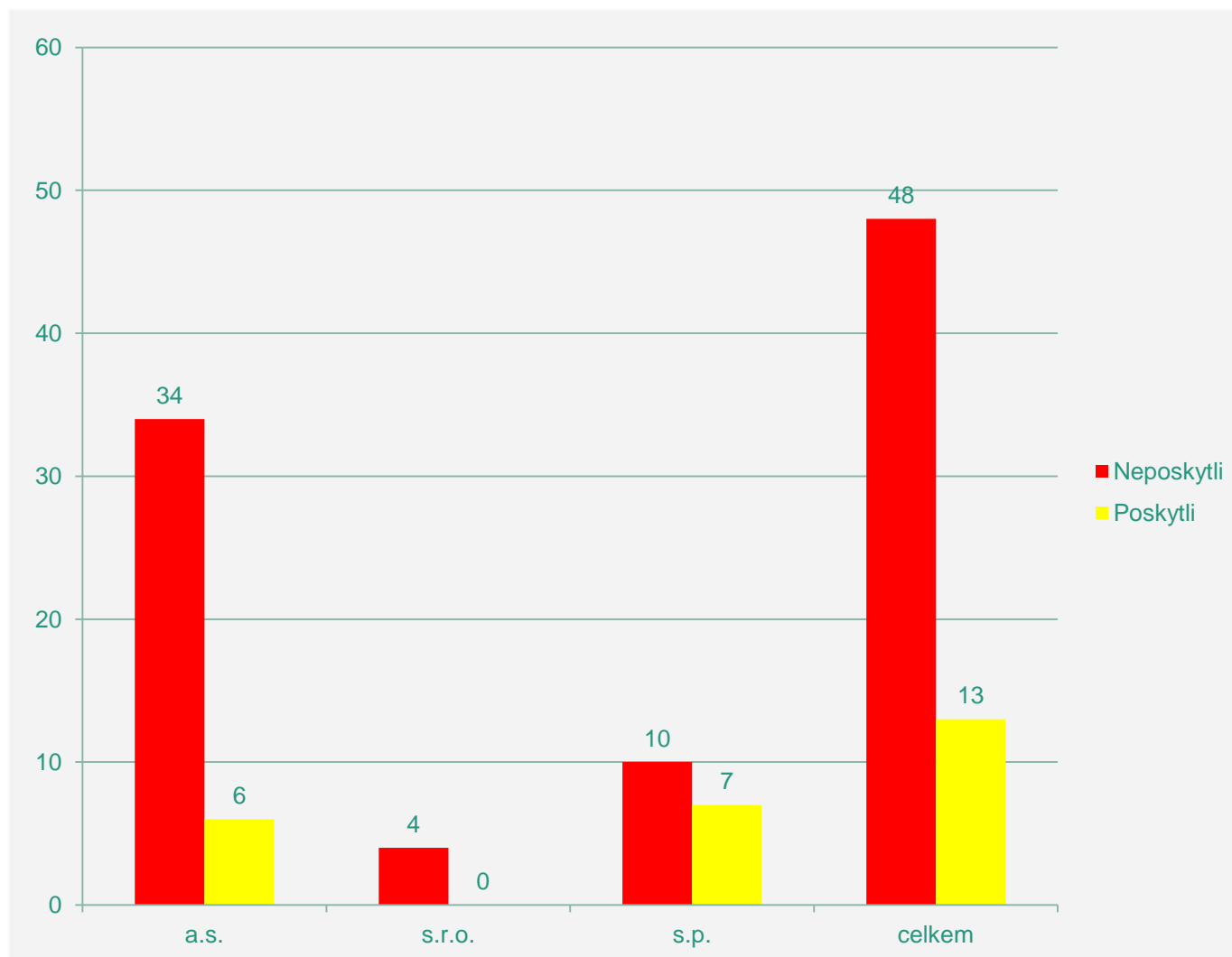
Proč ne/poskytovat

Proč neposkytovat

- Úprava v ČR je širší než jinde, ale podobná jako např. v Norsku.
- Směrnice EU o opakovaném použití informací veřejného sektoru (kterou provádí Infozákon) ve svém čl. 2 v definici pojmů výslovně vyjímá povinné subjekty obchodní nebo průmyslové povahy z dopadu Směrnice.
- Ochrana informací je nedostatečná, např. obchodní tajemství je příliš úzký pojem
- Z hlediska konkurence je v některých případech významná informace např. nejen o ceně, ale i o dodacích podmínkách (lze z ní vyčíst de facto významnost zákazníka a cenově dodavatelskou politiku).
- Pouze pokud je firma v silném konkurenčním prostředí, je třeba chránit její know-how.

Výsledky dotazování

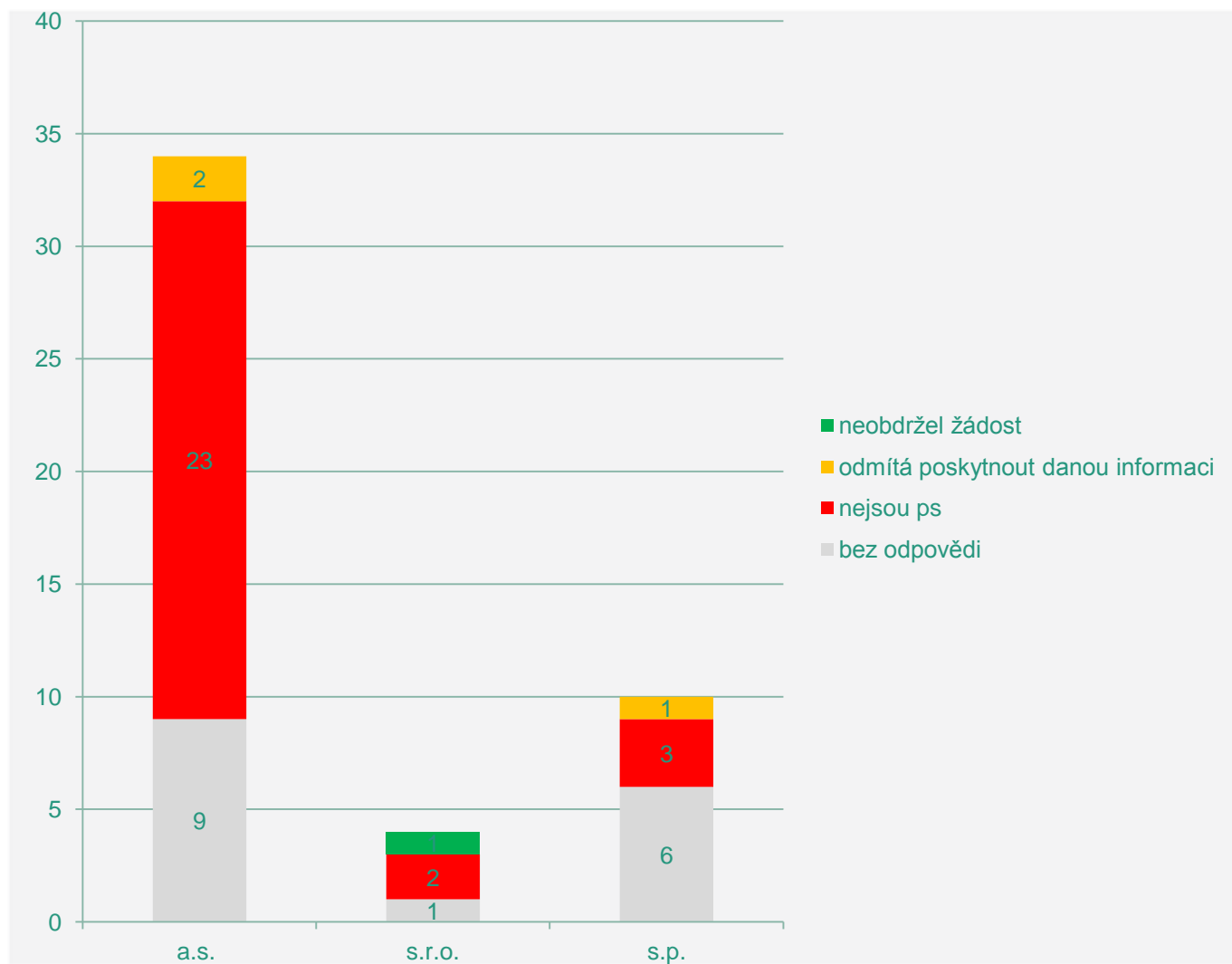

23. 2. 2016

Uváděné důvody pro neposkytnutí

- **Jednotlivé důvody** uvádíme pouze obecně, protože se opakovaly a bylo by neférové vyzdvihnout jednu firmu vůči ostatním.
- **Arogantní společnost:** Vaši stížnost Vám vrátíme, protože nám nepatří.
- **Vychytralá společnost:** Vychytralá společnost, a. s., není povinným subjektem ve smyslu ustanovení § 2 InfZ, tudíž ani nevydává a nemůže vydat správní rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
- **Neinformovaná společnost:** Naše společnost nesplňuje kritéria nálezu Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 260/06

Způsoby odmítnutí

23. 2. 2016

Příklady špatné praxe

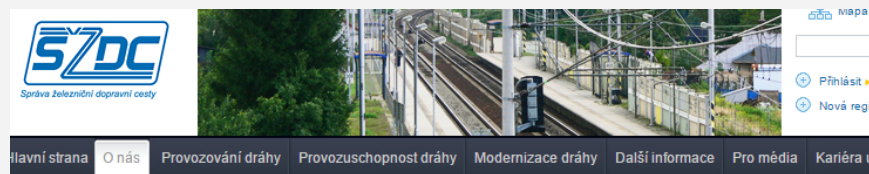
- **Lesy Hradec Králové a.s.** odmítla poskytnout informace zastupiteli o rozsahu zásahu těžby písku v lese do životního prostředí.
- **Vodohospodářská a obchodní společnost, a.s., Jičín**, odmítla poskytnout posudek o odpovědnosti bývalých členů představenstva za škodu, uvádí, že není PS.
- **Plzeňská teplárenská, a.s.** nevyřídila žádost o informace o výstavbě spalovny komunálních odpadů, ani stížnost proti nečinnosti (u soudu uvedla, že se necítí být povinnou osobou ve smyslu InfoZ, ačkoliv vlastník – město Plzeň si to myslelo).

Příklady dobré praxe

- Kdo nám informace poskytl: Státní podniky **Lesy ČR, Palivový kombinát Ústí, Povodí Moravy, Vojenské lesy a statky, Státní tiskárna cenin** a dále akciové společnosti **České dráhy, Státní zkušebna zemědělských, potravinářských a lesnických strojů, Poštovní tiskárna cenin Praha a Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond**. Po diskusi informace poskytl **Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, s.p. a THERMAL-F, a.s.** Stížnost potřebovalo k poskytnutí **Řízení letového provozu, s.p.**, které předtím poskytlo jen přílohu k účetní závěrce a následně se rozhodlo informaci zpracovat v požadované formě.
- Ani tyto podniky a společnosti nelze jednoznačně označit jako vzory dobré praxe, nezveřejňují totiž povinné informace podle Infozákona.

Příklady dobré praxe

- Dopravní podnik Brno:
- Správa železniční dopravní cesty:

- O nás
  - ▶ Vznik SŽDC
  - ▶ Železnice ČR
  - ▶ Základní údaje
  - ▶ Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.
    - ▶ Informace zveřejňované o povinném subjektu
    - ▶ Sazebník úhrad
    - ▶ Lhůty stanovené povinnému subjektu
    - ▶ Archiv poskytnutých informací
  - ▶ Časopis Moderní železnice
  - ▶ Organizační struktura
  - ▶ Organizační jednotky SŽDC
  - ▶ Železniční mapy ČR
  - ▶ Uzavřené obchodní smlouvy
  - ▶ Veřejné zakázky
  - ▶ Výsledky hospodaření SŽDC

Hlavní strana ▶ O nás ▶ Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.

Úplný název povinného subjektu	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
Důvod a způsob založení povinného subjektu, vč. podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost	důvod a způsob založení
Popis vnitřní organizační struktury povinného subjektu	organizační struktura
Kontaktní údaje povinného subjektu	kontakty
Identifikační číslo povinného subjektu	IČ 70994234
Daňové identifikační číslo povinného subjektu	DIČ CZ70994234
Místo a způsob, jak získat příslušné informace	postup při podávání žádosti o poskytnutí informace
Místo, lhůta a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutí povinného subjektu	postup pro opravné prostředky
Stanovené lhůty	lhůty

Informace zveřejňované o povinném subjektu

1. Název	Dopravní podnik města Brna, a.s. Povinný subjekt je obchodní korporací – akciovou společností, která vznikla přeměnou Dopravního podniku města Brna, státního podniku (dále jen „DPmB, s.p.“) se sídlem v Brně, Hlinky 151, IČO 00100790. Dopravní podnik města Brna, a.s. (dále jen „DPMB, a.s.“) je v plném rozsahu právním nástupcem DPmB, s.p. Důvodem založení povinného subjektu je výkon veřejné služby v oblasti provozování městské hromadné dopravy (tramvajová, autobusová, a trolejbusová doprava). Jediným akcionářem povinného subjektu je statutární město Brno. Zakladatelské dokumenty a doklady blíže specifikující důvod a způsob založení, jsou zveřejněny ve sbírce listin, která je dálkově přístupná na webových stránkách www.justice.cz
2. Důvod a způsob založení	Vize a Politika kvality pro dopravní služby společnosti Dopravní podnik města Brna, a.s.
3. Organizační struktura	Složení představenstva Předseda představenstva: Ing. Miloš Havránek Místopředseda představenstva: p. Vít Prýgl Členové představenstva: PaedR. Ivo Vašíček Ing. Josef Veselý Ing. Jan Seitl Složení dozorcí rady Předseda dozorcí rady: p. Marek Janíček Místopředseda dozorcí rady: RNDr. Filip Chváta Členové dozorcí rady: Mgr. Martin Ander, Ph.D. Ing. Jaroslav Kacer p. Václav Novák pi. Lucie Thiémlová
4. Kontaktní spojení	Kontaktní spojení: - adresa - informační kancelář - tarifní kontaktní centrum
4.1 Kontaktní poštovní adresa	Hlinky 64/151, Pisárky, 603 00 Brno Doručovací číslo: 65646
4.2 Adresa úřadovny pro osobní návštěvu	Adresa úřadovny pro osobní návštěvu: - adresa - informační kancelář - tarifní kontaktní centrum
4.3 Úřední hodiny	Úřední hodiny: - adresa - informační kancelář - tarifní kontaktní centrum

23. 2. 2016

Příklady dobré praxe

- Dopravní podnik Praha:
- Liberecká IS a.s.:

internetová konektivita
hlasové služby VoIP
poskyt...

Liberecká IS

Liberecká IS, a.s., Mrštíkova 3, 461 71 Liberec III

tel: +420 485 243 031
e-mail: lis@lis.liberec.cz
IČ: 25450131
DIČ: CZ25450131

Podmínky a postupy pro plnění povinností Liberecké IS, a.s. dle Zákona 106/99 Sb. o svobodném přístupu k informacím. (dále jen zákon)

I. Důvod a způsob založení Liberecké IS, a.s.
Důvod a způsob založení Liberecké IS, a.s. je uveden v zakladatelské listině a stanovách společnosti, které jsou zveřejněny na webu Liberecké IS, a.s.

II. Organizační struktura Liberecké IS, a.s., místo a způsob, jak získat příslušné informace, kde lze podat žádost či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání anebo obdržet rozhodnutí o právech a povinnostech osob,
Aktuální organizační struktura Liberecké IS, a.s. je zveřejněna na webu Liberecké IS, a.s.
Žádost o informace podle zákona 106/99. Sb. odvolání, stížnost a další dožádání k Liberecké IS, a.s., se podávají elektronicky na adresu info@lis.liberec.cz nebo písemně nebo osobně na adresu:
Liberecká IS, a.s.
Hedvika Palečková
Vedoucí specialista administrativy
Mrštíkova 3, 461 71 Liberec 3
Žádost o informace podle zákona 106/99. Sb. odvolání, stížnost a další dožádání k Liberecké IS, a.s., vyřizuje ředitel společnosti (dále jen ředitel)

III. Místo, lhůta a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutím povinného subjektu o právech a povinnostech osob.

Přihlášení Registrace

Dopravní podnik hlavního města Prahy

Aktuality Pražská doprava Jízdné Služby Užitečné Zábava a volný čas

Úvod » [Kontakty](#) » Žádosti o povinně poskytované informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Žádosti o povinně poskytované informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Informace na této stránce jsou zveřejněny povinně podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění.

Název
Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost

Důvod a způsob založení
[obor činnosti, poslání, principy a vize společnosti.](#)

Organizační struktura
[Organizační struktura](#) Dopravního podniku hl.m. Prahy, akciové společnosti

Bankovní spojení
Česká spořitelna, a.s.

MĚNA	ABO	IBAN	BIC kód/SWIFT	ÚČEL POUŽITÍ
CZK	1930731349/0800	CZ4008000000001930731349	GIBACZPX	běžný platební styk, platby v EUR

IČ
00005886

23. 2. 2016

OTEVŘENÁ SPOLEČNOST

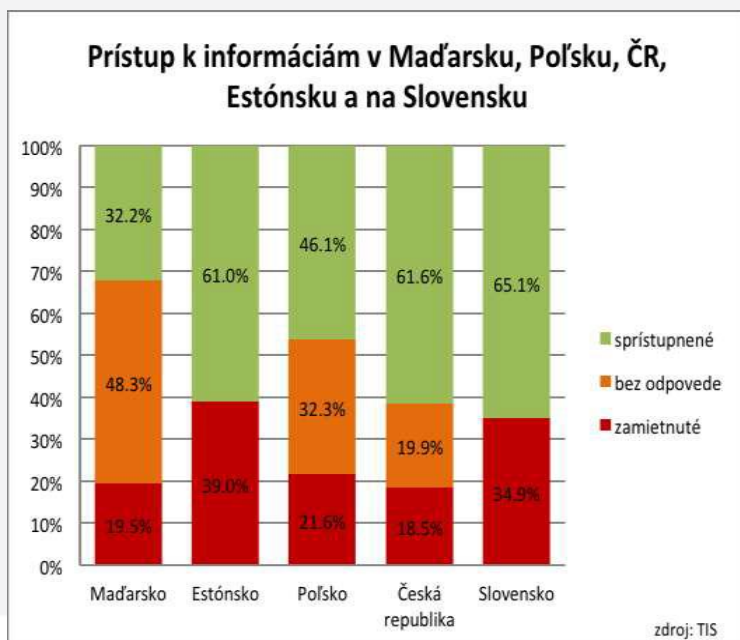
Resumé

- I přes rozsáhlou judikaturu mají státní firmy a podniky s poskytováním informací potíže.
- V naší poradně řešíme pravidelně případy odmítnutí informací žadatelům ze strany zejména městských firem.
- Transparency International Slovensko dělala v roce 2014 průzkum, jaká je vymahatelnost Infozákona ve státních a městských firmách v zemích V4 a v Estonsku. Výsledky průzkumu (v ČR bylo osloveno 17 firem) musíme na základě našeho výzkumu korigovat – a bohužel konstatovat, že úspěšnost žádostí v ČR v případě státních firem je výrazně horší než v průzkumu Transparency uvedených 61,6%.
- http://www.bezkorupce.cz/wp-content/uploads/2014/08/A6_Analyza-SK.pdf

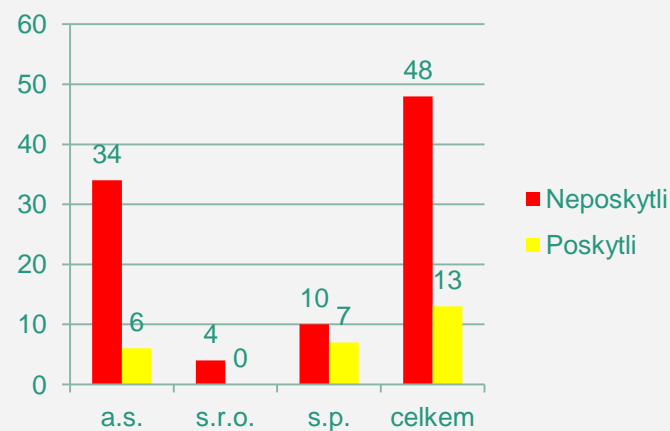

Srovnání výzkumů

TI Slovensko

Otevřená společnost

23. 2. 2016

Naše řešení – opatření proti nečinnosti

- Postup přes nadřízený orgán – ty jsou ale nejasné, často je jím ten, kdo stojí v čele veřejné instituce (představenstvo, generální ředitel)
- Celkem osloveno 18 subjektů, kterým jsme zaslali žádost o opatření proti nečinnosti (OPN), některým na dva alternativní nadřízené orgány (NO).
- Reagovaly NO 8 subjektů (ve 2 případech oba NO), nereagovaly NO 10 subjektů.
- Z 8 subjektů, u nichž reagoval NO totožný prakticky s tímto subjektem, vyjádřily 4 vstřícnost zveřejňování řešit, u dalších 3 vstřícnost předpokládáme.
- Jednotlivá Povodí hodlají situaci napravit, je naplánována jejich společná schůzka.

Naše řešení – legislativní změna

- Příčinou potíží jsou nejasnosti v nadřízeném orgánu. Je třeba jednotný dohled a zřízení dohledové instituce pro právo na informace (např. jako druhá část Úřadu pro ochranu osobních údajů – běžná praxe v zahraničí).
- Příčinou je také zastaralé pojetí „povinných informací“. Často jsou pro povinný subjekt nezajímavé. Navrhujeme britský model „publikačních schémat“, které si povinné subjekty dotvoří podle své specifčnosti.

Kontext – Registr smluv a státní firmy

- Někteří poslanci navrhuji novelu - **vypuštění Budvaru** ze zákona o registru smluv
- Hrozí lavina dalších pozměňovacích návrhů – **vypouštění dalších a dalších** subjektů
- Jde o paniku „bud’ anebo“, chiméry
- Správné řešení – v době do června 2017 identifikovat **skutečné problémy** (začne platit vázanost účinnosti smlouvy na zveřejnění),
- Formulovat odchylky, které může u konkrétních „firem“ stanovovat vláda s ohledem na povahu subjektu a konkurenční situaci (norský model).
- Například Dopravní podnik, Správa železniční dopravní cesty, vodárenské podniky pracují prakticky **bez konkurence**, což téměř vylučuje obchodní tajemství.

Děkujeme za pozornost

**Oldřich Kužílek, Adam Rut,
Martin Madej**

Právo na informace

Otevřená společnost

Uruguayská 178/5, 120 00 Praha 2
+420 222 561 913 | info@osops.cz
www.otevrenaspolecnost.cz

23. 2. 2016